

Sygn. akt V KK 83/18

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

SSN Rafał Malarski

Protokolant Patrycja Kotlarska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego
w sprawie D. D.

w przedmiocie zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 7 marca 2019 r., kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości -
Prokuratora Generalnego - na niekorzyść
od postanowienia Sądu Rejonowego w S.
z dnia 27 lutego 2017 r., sygn. akt II Ko [...],

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę do
ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem w dnia 10 listopada 2016 r., sygn. akt II K [...], Sąd Rejonowy w S. skazał oskarżonego D. D. za przestępstwo z art. 62 ust. 1 w zw. z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, za które, na podstawie art. 62 ust. 3 tej ustawy wymierzył mu karę 2 (dwóch) miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym. Wyrok uprawomocnił się w dniu 18 listopada 2016 r.

Wnioskiem z dnia 9 stycznia 2017 r. kurator zwrócił się o zarządzenie wobec skazanego wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności, z uwagi

na lekceważenie przez niego orzeczenia sądu. Kurator wskazał, że skazany nie stawiał się na wezwanie, nie przystąpił do wykonywania kary i nie poinformował o przyczynie uniemożliwiającej przystąpienie do jej wykonywania.

Postanowieniem z dnia 27 lutego 2017 r., sygn. akt II Ko [...], Sąd Rejonowy w S., zarządził wobec skazanego D. D. „wykonanie zastępczej kary 15 (piętnastu) dni pozbawienia wolności w miejsce kary 2 (dwóch) miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 10 listopada 2016 r. w sprawie II K [...] przyjmując, iż jeden dzień zastępczej kary pozbawienia wolności równy jest dwóm dniom kary ograniczenia wolności”. Z uzasadnienia orzeczenia wynika, że powodem wydania przez sąd wspomnianego rozstrzygnięcia było uznanie, że skazany uchyla się od wykonania kary ograniczenia wolności. Odnosząc się do wymiaru zastępczej kary pozbawienia wolności, Sąd Rejonowy wskazał natomiast, że „kara ograniczenia wolności orzeczona została w wymiarze 2 miesięcy, a w przeliczeniu 30 dni. Wymiar zastępczej kary określono na podstawie art. 65 § 1 k.k.w. na 15 dni pozbawienia wolności, przyjmując, iż jeden dzień pozbawienia wolności równoważny jest dwóm dniom kary ograniczenia wolności”.

Postanowienie to nie zostało zaskarżone i uprawomocniło się 28 marca 2017 r.

Od powyższego postanowienia, w dniu 26 lutego 2018 r., kasację wywiódł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, który zaskarżył postanowienie w całości na niekorzyść skazanego, zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa karnego wykonawczego, a mianowicie art. 65 § 1 k.k.w., polegające na wymierzeniu D. D. zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 15 dni, w sytuacji gdy wymierzona kara ograniczenia wolności w wymiarze 2 miesięcy obligowała Sąd do wymierzenia kary zastępczej pozbawienia wolności w wymiarze 30 dni.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna i w konsekwencji musiała skutkować uchYLENIEM zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Na wstępie wskazać wypada, że skarżący ma rację twierdząc, iż prawomocne postanowienie w przedmiocie zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności należy do grupy orzeczeń zaskarżalnych kasacją nadzwyczajną (art. 521 § 1 k.p.k.). Ten trafny pogląd od lat prezentowany jest w doktrynie i judykaturze (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2014 r., sygn. akt IV KK 427/13 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2018 r., sygn. akt IV KK 392/17; K. Postulski, Wzruszanie prawomocnych postanowień wydawanych w postępowaniu wykonawczym, Prokuratura i Prawo 2007, nr 10, s. 110).

Odnosząc się bezpośrednio do treści zarzutu kasacyjnego stwierdzić trzeba, że skarżący zasadnie wywodzi, iż treść sentencji zaskarżonego postanowienia, zestawiona z wywodem zawartym w części motywacyjnej tego orzeczenia wskazuje, iż sąd dokonał ewidentnie wadliwej interpretacji art. 65 § 1 k.k.w. Organ *a quo* uznał ów przepis za dopuszczający dwukrotne stosowanie przelicznika wskazanego w zdaniu drugim tejże regulacji, a w konsekwencji za umożliwiający ukształtowanie wymiaru zastępczej kary pozbawienia wolności na poziomie czterokrotnie niższym względem rozmiaru orzeczonej i niewykonanej kary ograniczenia wolności. Powołany przepis stanowi natomiast, że *jeżeli skazany uchyla się od odbywania kary ograniczenia wolności, sąd zarządza, a jeżeli uchyla się on od świadczenia pieniężnego lub obowiązków orzeczonych na podstawie art. 34 § 3 Kodeksu karnego, sąd może zarządzić wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności. W razie, gdy skazany wykonał część kary ograniczenia wolności, sąd zarządza wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze odpowiadającym karze ograniczenia wolności pozostałej do wykonania, przyjmując, że jeden dzień zastępczej kary pozbawienia wolności jest równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności.* Z treści tej regulacji wynika zatem jasno, że wymiar zastępczej kary pozbawienia wolności jest dwukrotnie, a nie – jak przyjął Sąd Rejonowy w zaskarżonym postanowieniu - czterokrotnie niższy od wymiaru zamienianej kary ograniczenia wolności. Oznacza

to, że w przedmiotowej sprawie, jak to słusznie skonstatował skarżący, wymiar zastępczej kary pozbawienia wolności winien wynosić nie 15, ale 30 dni pozbawienia wolności. Z poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń wynikało bowiem, że skazany nie wykonał orzeczonej wobec niego kary ograniczenia wolności nawet w części. Skoro zatem orzeczona kara ograniczenia wolności wynosiła 2 miesiące, to zgodnie z regułą wynikającą z art. 12c k.k.w. zamianie na zastępczą karę pozbawienia wolności podlegało 60 dni ograniczenia wolności. A 60 dni ograniczenia wolności, po zastosowaniu przelicznika z art. 65 § 1 zd. 2 k.k.w., daje 30 dni zastępczej kary pozbawienia wolności, a nie, jak to przyjęto w zaskarżonym orzeczeniu, 15 dni zastępczej kary pozbawienia wolności.

Zaktualizowało się więc w tej sprawie rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie art. 65 § 1 k.k.w. (art. 523 § 1 k.p.k.).

Podzielenie podniesionego w kasacji zarzutu musiało skutkować uchYLENIEM zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania. W postępowaniu ponownym, Sąd Rejonowy jeszcze raz wnikliwie zbada istnienie przesłanek zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności i jeśli potrzeba zarządzenia takowej kary nadal będzie aktualna, wyda stosowne orzeczenie oparte na prawidłowo interpretowanym przepisie art. 65 § 1 k.k.w.

Na marginesie powyższego wyводу należy jeszcze wskazać, że w zaskarżonym kasacją postanowieniu, zarówno w jego rubrum, jak i w tenorze – jak należy przyjąć wskutek oczywistej omyłki pisarskiej – nazwisko skazanego to „D.”, choć w istocie chodzi o skazanego „D.”. Kwestia ta winna zostać w dalszym toku postępowania sprostowana.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.